

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 624/2023
04.05.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Марко Павловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство обране, Војна установа „Дедиње“, коју заступа Војно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2071/22 од 09.09.2022. године, у седници одржаној 04.05.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2071/22 од 09.09.2022. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2071/22 од 09.09.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2210/21 од 16.12.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2210/21 од 16.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужилци исплати на име неисплаћеног војног додатка за период од марта 2018. године закључно са мајем 2019. године месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, који износи и датуми доспећа су ближе одређени у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да у име и за рачун тужилце уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО за наведени период, који износи доприноса су ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.388,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2071/22 од 09.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужилца је поднела одговор на ревизију тужене, захтевају накнаду трошкова за сасрав одговора.

Одлучујући о дозвољености ревизије применом члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови из става 1. истог члана за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем тужене Војне установе „Дедиње“ од 26.10.2001. године тужилца је примљена у радни однос на неодређено време у својству цивилног лица на служби у овој војној установи почев од 01.10.2001. године и распоређена је на радно место ... у ... „Зграда ..“ погон „ББ“. Овим решењем одређена јој је основна плата у висини од 1.000 бодова, војни додатак од 15% од 150 бодова и додатак на пензијски стаж од 7% од 70 бодова, што укупно износи 1.220 бодова. Решењем директора тужене од 22.11.2011. године одређено је да се на важећу вредност бода додаје постојећи војни додатак од 15% који се у обрачунском листу плате исказује у ставци „зарада по времену“ и овакав обрачун зарада запослених цивилних лица на служби код тужене (као и на запослене који раде на ВМА) примењивао се од 01.11.2011. године па све до јуна 2019. године, када је новим решењем тужене од 14.06.2019. године одређено да се из важеће вредности бода поново издваја војни додатак и посебно исказује на платном листу, те да се овакав обрачун примењује почев од зараде за јун 2019. године и да доношењем овог решења престаје да важи решење тужене од 22.11.2011. године. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке укупан износ војног додатка од 15% за тужилцу за потраживани период од марта 2018. године закључно са мајем 2019. године износи 54.467,50 динара, што је вештак израчунао према достављеним обрачунским листама плате.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, а превасходно на основу налаза и мишљења судског вештака, нижестепени судови су закључили да тужена у спорном периоду није тужилца исплаћивала увећану зараду са војним додатком од 15%, те су обавезали тужену да јој овај додатак исплати у износу утврђеним вештачењем позивајући се на чланове 135. став 2. и 195. и Закона о војсци Србије, као и да јој на досуђене месечне износе уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање са позивом на чланове 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Овакав закључак да тужена није исплаћивала увећање на име војног додатка судови су извели из чињенице да у обрачунским листама плате за тужилцу у утуженом периоду

није посебно исказивана ставка војни додатак, а како је решењем тужене којим је тужилца примљена у службу одређено да уз основну плату има право на војни додатак у износу од 15%, становиште нижестепених судова је да је тужена била дужна да у спорном периоду обрачунава и исплаћује тужилци плату увећану за наведени проценат.

По оцени Врховног касационог суда, правилност примене материјалног права се за сада не може испитати због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Чланом 194. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/2007, 94/2019), прописано је да цивилна лица у служби Војске Србије, даном ступања на снагу овог закона постају војни службеници или војни намештеници (став 1.) и да ће министар одбране у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети пропис који ће уредити поступак превођења из става 1. овог члана (став 4.). Чланом 195. истог закона, прописано је да ће услове, начин и поступак трансформације војних установа који обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације уредити Влада (став 1.), а да до ступања на снагу прописа из става 1. овог члана цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у установама која обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, задржавају права и обавезе из радног односа према Закону о Војсци Југославије (став 2.).

Влада је на основу напред цитираног члана 195. став 1. Закона о Војсци Србије донела Уредбу о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запосленим у тим установама („Службени гласник РС“, бр. 58/07, 10/13). Према члану 9а Уредбе, цивилна лица запослена у војним установама која обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, до завршетка трансформације тих установа остварују права и обавезу из радног односа у складу са Законом о Војсци Србије, а права на исплату плате, накнаде и других примања, као и стамбено обезбеђење остварују у складу са прописима којима се уређује пословање тих установа.

Сагласно напред цитираним одредбама закона и уредбе, те да у спорном периоду још увек није била завршена трансформација ВУ „Дедиње“ то се на плате, накнаде и друга примања запослених у тој установи примењивао Правилник о расподели добити и зарада цивилних лица у ВУ „Дедиње“ од 10.04.2006. године, који је у члану 19. став 1. прописивао да цивилном лицу у установи припада војни додатак због посебних услова рада под којима врши службу у војсци, а нарочито због учешћа на војним вежбама, логоровањима, маневрима и узбунама, рада дужег од пуног радног времена (члан 196. и 135. Закона о ВЈ), вршења службе у свим условима, као и због других ванредних ситуација проузрокованих потребама борбене готовости и то 15% од основне плате.

Дакле, није спорно да тужилци као цивилном лицу на служби код тужене у спорном периоду припада војни додатак од 15% предвиђен чланом 19. став 1. наведеног Правилника, али је остала неразјашњена структура плате, односно да ли јој је тај додатак исплаћен као елемент основне плате у склопу вредности бода те плате.

Наиме и поред истакнутих навода тужене у одговору на тужбу и чињеничног утврђења да се према решењу директора тужене од 22.11.2011. године војни додаток од 15% почев од новембра те године па све до јуна 2019. године обрачунавао у склопу вредности бода основне плате, односно да је био урачунат у основицу за обрачун и исплату плате тужиље (као и свих других цивилних лица на служи у овој војној установи), вештак се није изјаснио у свом налазу на ове околности, иако му је то било одређено као задатак решењем о вештачењу. Вештак је само сачинио математички обрачун износа војног додатка полазећи од платних листића за обрачун и исплату плате из којих се не види њена структура.

Како у току поступка вештак није позван да се додатно изјасни о задатку вештачења, односно на околност да ли је и у ком износу војни додаток ушао у вредност бода за обрачун основне плате тужиље, то је остало неутврђено релевантно чињенично стање за доношење одлуке у овој правној ствари. Ово посебно зато што су судови пропустили да цене у целости садржину решења директора тужене од 22.11.2011. године из којег је неспорно утврђено да је ова војна установа од новембра 2011. године изменила начин обрачуна плате запослених кроз урачунавање војног додатка у основицу за обрачун плате, односно кроз урачунавање његовог процента у вредност бода за обрачун основне плате, као што то тужени основано истиче у ревизији.

Следом наведеног, првостепени суд ће у поновном поступку потпуно утврдити чињенично стање у смислу изнетих примедби, да би потом правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке овог решења.

Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**